

INGEZONDEN.

HET PROMOTIE-RECHT VAN H.-B.-SCHOLIEREN.

Waarde Hoofdopsteller van ons Tijdschrift,

Ik besef ten volle, dat de redactioneele artikels nooit zóó kunnen geschreven worden, dat een ieder zonder onderscheid het er mee eens is. Dit zou alleen het geval zijn, wanneer zij louter gemeenplaatsen bevatten. Zoodra zij een inhoud hebben, gelijk uwe belangrijkste stukken, dan ontketenen zij strijd en wordt het soms noodig een woord van protest te doen klinken.

Welnu dan, duid het mij niet euvel, dat ik mij gestooten heb aan uw weinig geestdriftige aanprijzing van het promotie-recht der H.-B.-scholieren. In mijn oog is de doctorstitel noch een vrijmetselaarsteeken, noch een etiket van hooge wetenschappelijkheid. Wie is toch man van wetenschap? Immers, hij, die een vraagstuk met kennis, methode en kritiek kan behandelen. Soms doet zulk een persoon ook nog wel eens ontdekkingen, nl. wanneer hij met een bijzonder scherp waarnemingsvermogen of met oorspronkelijkheid van denken is begiftigd, maar zulk een vereenzaamde kunnen wij veilig ter zijde laten. De gewone man van wetenschap bezit enkel kennis, methode en kritiek. Men moet deze drie eigenschappen niet geringschatten, maar zij hebben toch het gemeenschappelijke, dat zij door ieder, die wil, kunnen worden verworven. Zelfs, wanneer er wat hapert, aan het geheugen b.v., kan dit door inspanning en toewijding worden hersteld. Wat echter nimmer mag ontbreken, is bezonnenheid en inzicht, maar dat is evenzeer noodig in bestuur van stad en land, in administratie, in handel en nijverheid, eigenlijk in elk ambt of bedrijf.

Kennis, methode en kritiek worden aan de universiteit verworven, aangekweekt, bevestigd. Van kennis getuigt het arts-examen en in de zeven jaren, dat men zich voorbereidt, verwerft men gewoonlijk ook nog methode, op bescheiden schaal van proefondervindelijk, in breeder mate van klinisch onderzoek. Misschien heeft menigeen tijdens een adassistentenschap ook nog methode van scherp diagnosticeeren en van protocolleering verkregen. Maar volledigheid van kennis, volkomen stelselmatigheid, wezenlijk grondige kritiek, maakt men zich slechts eigen door zich te concentreeren op een bijzonder onderwerp en voortdurend rekenschap af te leggen. Hooge karakters kunnen zich zelf deze rekenschap geven. De gewone mensch bezigt hiervoor in den beginne een leermeester.

Hierin ligt, geloof ik, de beteekenis van het proefschrift. Uw surrogaten, waarvoor ik overigens alle sympathie heb, kunnen het in dit opzicht nooit vervangen.

Het is een onvergeefelijke fout van den wetgever geweest, dat hij, toen de H.-B.-scholieren tot de universiteit werden toegelaten, hun niet tevens veroorloofde den doctorstitel te verwerven. Dientengevolge is de wetenschappelijke geneeskunde schromelijk ten achter in dit land. Op menig terrein hinken wij achteraan, terwijl wij krachtens onze vroegere en moderne geschiedenis zouden moeten vóórgaan. Voor een deel is de boven blootgelegde fout daaraan schuld. Kennis is er genoeg, kritiek evenzoo, want zij schuilt in den volksaard, afbrekend intusschen, omdat zich het opbouwende niet heeft kunnen ontwikkelen. Wat ontbreekt in methode, met al haar consequenties voor de praktijk. Juist dit laatste euvel zou door het toelaten tot de promotie kunnen zijn voorkomen.

Doch wat voorbij is neemt geen keer. Laten wij de toekomst vrijwaren. Over billijkheid of onbillijkheid moeten wij daarbij niet praten, want het gaat niet om het belang van personen, doch van Nederland.

Hoe ons doel, verbetering van de wet, te bereiken? Ik geloof door adresbeweging op adresbeweging. Vooral de jongeren moeten zich doen gelden. De minister is van goeden wil. Alleen wil hij den artsen nog een kleine dosis Latijn laten leeren, uit

praktische motieven. Laten wij daarover niet strijden. Het zou de eensgezindheid bederven en bij het vele, dat reeds geleerd moet worden, kan dat weinigje ook nog wel bij.

Uw dw..

Utrecht, 11 Februari 1917.

H. ZWAARDEMAKER CZN.

Over de opvoedende beteekenis van een proefschrift ben ik het met prof. ZWAARDEMAKER volkomen eens. Maar die beteekenis komt toch elk wetenschappelijk geschrift toe? En daarom juist acht ik de instelling van onderzoeksassistentenschappen, lectoraten, extra-ordinariaten zoo gewenscht, niet als „surrogaten” voor de promotie, maar als plaatsen, welke het *allen* geschikten jongen Nederlandschen artsen mogelijk maken, zich onder leiding hunner leermeesters aan de voorbereiding van een of meer wetenschappelijke geschriften te wijden.

Slechts de instelling, in ruimer mate dan thans het geval is, van dergelijke wetenschappelijke betrekkingen kan het mogelijk maken, dat werkelijk alle begaafden zich eenigen tijd aan het onderzoek wijden. Het promotie-recht alleen doet dit niet, daar dan toch nog velen, om geldelijke redenen, den doctorstitel niet zullen kunnen verwerven.

G. VAN RIJNBEEK.

DE OORSPRONG DER AMBULANCES BIJ DE LEGERS EN VAN HET ROODE KRUIS.

Op de vragen van collega KUIPER wil ik gaarne antwoorden. Of ik zelf lid was van de commissie tot samenstelling van de *Handleiding voor den (Indischen) ziekenverpleger te veld*?

Neen. Ik weet zelfs niet, wie de samenstellers waren. Hoe ik dan aan mijn „geloof” kom, dat die handhaving van dat woord (*onzijdig*) niet berust op sleut of op een onscherp onderscheiden van letter en geest van de vroegere en tegenwoordige bepalingen der Geneefsche overeenkomsten?

Ik kwam aan dat „geloof” door mijn neiging om bij het kennismaken van het werk van andere collega's nu eenmaal te beginnen met *waardeeren* en met *vergoelijken* van fouten, die ik zelf had kunnen maken. En daarom haalde ik ook het „nonnumquam d. b. H. (dat ik meende te mogen vertalen als: die goede H. is wel eens slaperig, suft wel eens, zelfs te Batavia, waar het zoo warm is) aan voor het geval, dat de samenstellers zich *toch* vergist mochten hebben. Om dezelfde reden begon ik ook met te wijzen op het *verdienselijk* werk van collega KUIPER, die velen over dit punt aan het denken bracht.

Dat wij *beiden* ons doel bereikt hebben, is mij uit zijn dupliek en uit de wetenswaardige rechtzettingen op geschiedkundig gebied door prof. VAN LEERSUM duidelijk gebleken.

's-Gravenhage, 10 Februari 1917.

S. MONNIKENDAM.

DE GLANDULA PARATHYREOIDEA VAN HET SCHAAP.

In dit *Tijdschrift* van 13 Januari jl. schrijft dr. STENVERS over den invloed van bijschildklieren van het paard op de tetania parathyreopriva en deelt daarbij mede, dat de parathyreoiedlichaampjes van het *paard* het best geschikt zijn voor toediening als geneesmiddel bij een patiënt met klassieke tetanie. Gebrek aan een voldoende aantal slachtpaarden was de oorzaak, dat dr. STENVERS voor zijn patiënte niet zoo veel bijschildkliertjes kon krijgen, als hij gaarne had, terwijl volgens hem bij den hond deze organen te klein zijn om voldoende materiaal te leveren en zij bij het varken zeer moeilijk te vinden zijn.

Nadat dr. STENVERS deze mededeeling had gepubliceerd, vervoegde zich de heer W. uit A. bij mij en verzocht mij dringend hem wekelijks een voldoende aantal bijschildkliertjes te willen leveren, welke hij dagelijks op raad van prof. WINKLER moest